

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेखालील तुट भरून
काढण्यासाठी अर्थसहाय्य सन २०१७-१८

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. विसउस/कार्या-४(अर्थ)/प्र.क्र.१५/२०१७-१८/राअसु
जी.टी.हॉस्पिटल कॉम्प्लेक्स, ८ वा मजला
लो.टि.मार्ग, मुंबई-४००००९.
दिनांक: २९ नोव्हेंबर, २०१७.

वाचा-

१. कृषी व अन्न नागरी पुरवठा शासन निर्णय क्र. EST १५६३/१३३०-S-IV दिनांक ११ सप्टेंबर १९६१ व दिनांक २५/११/१९६४.
२. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम-२०१३.
३. वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग परिपत्रक क्र. विसउस/कार्या-४(अर्थ)/२०१५-१६/तुट निधी/प्र.क्र.३८९/२७१७ दि.३०/९/२०१५.
४. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३ दि.१८ एप्रिल २०१७ व दि.३० जून २०१७.

प्रस्तावना-

केंद्र शासनाने दि.५ जुलै २०१३ पासून राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम २०१३ देशात लागू करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार देशपातळीवर ग्रामिण भागातील ७५ टक्के व शहरी भागातील २५ टक्के नागरीकांचा समावेश करण्यात आला आहे. या लाभार्थ्यांना प्रत्येक महिन्यास अनुदानीत दराने धान्य उपलब्ध करून देण्याबाबत तरतुद करण्यात आलेली आहे. अंत्योदय अन्न योजनेखालील कुटुंबांना प्रचलित निकषाप्रमाणे प्रतिमाह ३५ किलो तर प्राधान्य कुटुंबातील लाभार्थ्यांसाठी प्रतिव्यक्ती प्रतिमाह ५ किलो याप्रमाणे धान्य देण्यात येते. याकरीता राज्यातील लाभार्थ्यांसाठी एकूण ३,८३,७५८ मे.टन मासिक अन्नधान्य मंजूर आहे. अन्नधान्य रास्तभाव दुकानातून तांदुळ रु.३ प्रति किलो, गहु रु.२ प्रति किलो व भरडधान्य रु.१ प्रति किलो दराने देण्याची तरतुद अधिनियमात आहे. अन्नधान्य व्यवहारातील खरेदी व वाहतुक, हमाली व हाताळणूक यावरील अनुषंगिक खर्च असा एकूण खर्च व धान्य विक्रीतून प्राप्त होणारी रक्कम वजा जाता योजनेमध्ये येणारी तुट भरून काढण्यासाठी सन २०१७-१८ या वर्षात मागणी क्र.एम-२, मुख्यलेखाशिर्ष २४०८-अन्न साठवण व वखार साठवण, (०१)-अन्न, १०१-प्रापण व पुरवठा, (०३)(००) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण (०३)(१८) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेखालील तुटीच्या प्रतिपूर्तीसाठी अर्थसहाय्य (२४०८०६२७) ३३-अर्थसहाय्य रक्कम रु.६७५,०९,८३,०००/- इतके अर्थसंकल्पिय अंदाज मंजूर झालेले आहेत. सदर रक्कमेपैकी वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.३६३/व्यय-१० दिनांक १०/११/२०१७ नुसार ५० % अर्थसहाय्य रक्कम रु.३३७,५४,९२,०००/- खर्चास मान्यता दिलेली आहे.

यास्तव सध्या खर्चासाठी उपलब्ध असलेल्या तरतुदीमधून योजनेमधील माहे एप्रिल २०१७ ते सप्टेंबर २०१७ कालावधीत प्रत्यक्ष भारतीय अन्न महामंडळाकडून उचल केलेल्या धान्याच्या अनुषंगाने दुकानदारास दयावयाचे प्रति क्विंटल रु.७०/- प्रमाणे मार्जिन रक्कम व एप्रिल २०१७ ते ऑक्टोबर २०१७ या कालावधीत वाहतुक, हमाली व हाताळणूक याबाबीवर झालेला प्रत्यक्ष अनुषंगिक खर्च यानुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेवरील अन्नधान्य व्यवहारात आलेली तुटीची

रक्कम मुफसल क्षेत्रासाठी (ग्रामिण) जिल्हा कोषागार कार्यालयातून व मुंबई क्षेत्रासाठी अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई येथून आहरीत करून जिल्हाधिकारी व वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांच्या स्वीय प्रपंजी लेखा खाती जमा करणे आवश्यक आहे.

शासन निर्णय-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना संपूर्ण राज्यात दि.१ फेब्रुवारी २०१४ पासून लागू करण्यात आली आहे. सन २०१७-१८ या वित्तीय वर्षात राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेतील अन्नधान्य व्यवहारात दुकानदाराचे मार्जिन, वाहतुक व हाताळणुकीवरील अनुषंगिक खर्च यामुळे स्वीय प्रपंजी लेख्यात येणारी तुट रक्कम भरून काढण्यासाठी मंजूर तरतुद रक्कम रु.६७५,०९,८३,०००/- आहे. वित्त विभागाकडून ५० % रक्कम रु. ३३७,५४,९२,०००/- अर्थसहाय्य रक्कम खर्चास मान्यता दिलेली आहे. त्याअनुषंगाने उपलब्ध तरतुदीमधून माहे एप्रिल २०१७ ते सप्टेंबर २०१७ कालावधीत भारतीय अन्न महामंडळाकडून प्रत्यक्ष उचल केलेल्या धान्याच्या अनुषंगाने दुकानदारास दयावयाचे प्रति क्विंटल रु.७०/- प्रमाणे मार्जिन रक्कम व एप्रिल २०१७ ते ऑक्टोबर २०१७ या कालावधीत वाहतुक, हमाली व हाताळणूक याबाबीवर झालेला प्रत्यक्ष अनुषंगिक खर्च अशा दोन्ही बाबीसाठी योजनेवरील तुटीची प्रतिपूर्ती म्हणून रक्कम रु.२८९,८१,६९,०००/- (अक्षरी रूपये दोनशे एकोणनव्वद कोटी एक्याऐंशी लाख एकोणसत्तर हजार फक्त) वितरीत करण्यात येत असून सोबतच्या विवरणपत्रानुसार लेखाधिकारी, वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांनी मुंबई क्षेत्रासाठी अर्थसहाय्य रक्कम अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई येथून आहरीत करून वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांच्या स्वीय प्रपंजी लेख्यात लेखाशिर्ष ४४०८- अन्न साठवण व वखार साठवण यावरील भांडवली खर्च ०१-अन्न, ९०० भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण (००)(०५) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना, मुंबई शहर भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (४४०८०३४४), ७० वजा वसुली लेख्यात जमा करण्यासाठी आणि मुफसल क्षेत्रासाठी (ग्रामिण) अर्थसहाय्य रक्कम जिल्हाधिकारी यांनी जिल्हा कोषागार कार्यालयातून आहरीत करून जिल्हाधिकारी यांचे स्वीय प्रपंजी लेख्यात लेखाशिर्ष ४४०८ अन्न साठवण व वखार साठवण यावरील भांडवली खर्च ०१-अन्न, ९०० भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण (००)(०६) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना मुफसल भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (४४०८०३५३), ७० वजा वसुली लेख्यात वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.६/कोषा प्र-५ दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१६ नुसार पुस्तकी समायोजनाद्वारे जमा करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. जिल्हा पुरवठा अधिकारी, लातूर यांना वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांच्या स्वीय प्रपंजी लेख्यातून कार्यालयीन आदेश क्र.विसउस/कार्या-४(अर्थ)/४४०८/२०१५-१६/प्र.क्र.१६०/११ दिनांक २४/७/२०१५ व समक्रमांक १२, १३ दिनांक २६/८/२०१५ व ९/१०/२०१५ नुसार अनुक्रमे रक्कम रु.३.५० कोटी, २.५० कोटी व ४.०० कोटी असे एकूण रक्कम रु.१०.०० कोटी अग्रीम रक्कम उपलब्ध करून देण्यात आली होती. सदर अग्रीम रक्कमेपैकी वित्तीय सल्लागार व उपसचिव कार्यालयाचे आदेश क्रमांक विसउस/का-१४/साखर/दु.ति.अ./२०१६-१७/१४ दिनांक २०/११/२०१७ नुसार साखर योजनेची जिल्ह्यास देय होणा-या तुट रक्कमेमधून रक्कम रु.४,४९,५९,४४९/- समायोजित करण्यात आलेली आहे. आता उर्वरीत रक्कम रु.५,५०,४०,५५१/- (रु.१०,००,००,०००/- (-) रु.४,४९,५९,४४९/-) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेच्या तुट रक्कमेमधून

समायोजित करून देय रक्कम वितरीत करण्यात येत आहे. उर्वरीत रक्कम जिल्हा पुरवठा अधिकारी,लातूर यांनी आहरीत करून स्वीय प्रपंजी लेख्यात जमा करावी. तसेच लेखाधिकारी, वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांनी समायोजित रक्कम आहरीत करून वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांच्या स्वीय प्रपंजी लेख्यात जमा करण्यात यावी.

३. मुंबई क्षेत्रासाठी लेखाधिकारी, वित्तीय सल्लागार व उपसचिव,अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांना रक्कम आहरीत करण्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत आहे. लेखाधिकारी आणि जिल्हाधिकारी (जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी) यांनी अन्नधान्य व्यवहारातील तुटीच्या रक्कमेची प्रतिपूर्ती करण्यासाठी अधिदान व लेखा कार्यालय व जिल्हा कोषागार कार्यालय येथून अनुक्रमे रक्कम आहरीत करून या प्रयोजनासाठी होणारा खर्च मागणी क्र.एम-२, मुख्यलेखाशिर्ष २४०८-अन्न साठवण व वखार साठवण (०१)अन्न, १०१-प्रापण व पुरवठा,(०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण ,(०३)(१८)राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेवरील तुटीच्या प्रतिपूर्तीसाठी अर्थसहाय्य (२४०८०६२७)३३-अर्थसहाय्य या लेखाशिर्षाखाली आर्थिक वर्ष २०१७-१८ च्या मंजूर अर्थसंकल्पिय तरतुदीमधून भागविण्यात यावा. सदर योजनेवरील अर्थसहाय्य रक्कम विनाअट स्वरूपाची आहे. तरी सदर देयक सादर करतेवेळी वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.मुंदिनि-१००७/प्र.क्र.२२/०७/विनिमय दिनांक १६ मे २००७ नुसार प्रमाणकाच्या दर्शनी भागावर **बिनशर्त (Unconditional)** असल्याबाबत शिक्का मारण्यात यावा.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.३६३/व्यय-१० दिनांक १०/११/२०१७ च्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७११२९१२२००४९००६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने
सोबत-जिल्हानिहाय अपेक्षित तुट रक्कमेचे विवरणपत्र

(स.कि.उबाळे)

वित्तीय सल्लागार व उपसचिव

प्रत-

- १) सर्व जिल्हाधिकारी
- २) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी
- ३) सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी
- ४) महालेखापाल-१/२(ले व अ)महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- ५) अधिदान व लेखा कार्यालय,बांद्रा,मुंबई-५१
- ६) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, जिल्हा कोषागार कार्यालय-
- ७) कार्यासन अधिकारी, (व्यय-४) वित्त विभाग,मंत्रालय,मुंबई-३२
- ८) कार्यासन-३(रोख शाखा) विसउस कार्यालय

- ९) कार्यासन-३(देयक शाखा) विसउस कार्यालय
- १०) कार्यासन-७(१),७(२) विसउस कार्यालय
- ११) कार्यासन -११,१२ विसउस कार्यालय
- १२) कार्यासल-४(खर्चमेळ) विसउस कार्यालय
- १३) निवड नस्ती.

अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग शासन निर्णय क्र.विसउस/कार्या-4(अर्थ)/2017-18/प्र.क्र-15/राअसु/ सोबतचे जिल्हानिहाय अपेक्षित तुट रक्कमेचे (अर्थसहाय्य) विवरणपत्र

अ.क्र.	जिल्हा	वितरीत करावयाची अर्थसहाय्य रक्कम	समायोजित करावयाची रक्कम	वितरीत करावयाची अर्थसहाय्य रक्कम
1	मुंबई	0	(+) 55040551	55040551
2	ठाणे	44184000		44184000
3	पालघर	133345000		133345000
4	रायगड	108007000		108007000
5	रत्नागिरी	59314000		59314000
6	सिंधुदुर्ग	26496000		26496000
7	नाशिक	144106000		144106000
8	धुळे	62092000		62092000
9	जळगाव	145827000		145827000
10	नंदुरबार	64582000		64582000
11	अहमदनगर	121432000		121432000
12	पुणे ग्रामिण	104174000		104174000
13	पुणे शहर	37020000		37020000
14	सोलापूर ग्रामिण	75205000		75205000
15	सोलापूर शहर	12195000		12195000
16	कोल्हापूर	129784000		129784000
17	सांगली	75948000		75948000
18	सातारा	76638000		76638000
19	औरंगाबाद	85320000		85320000
20	जालना	51536000		51536000
21	नांदेड	133542000		133542000
22	बीड	100228000		100228000
23	उस्मानाबाद	33318000		33318000
24	परभणी	50066000		50066000
25	लातूर	68862000	(-) 55040551	13821449
26	हिंगोली	51543000		51543000
27	अमरावती	102450000		102450000
28	वाशिम	45134000		45134000
29	अकोला	39853000		39853000
30	बुलढाणा	88592000		88592000
31	यवतमाळ	119460000		119460000
32	नागपूर ग्रामिण	84618000		84618000
33	नागपूर शहर	73183000		73183000
34	वर्धा	56467000		56467000
35	भंडारा	89981000		89981000
36	गोंदिया	38361000		38361000
37	चंद्रपूर	102125000		102125000
38	गडचिरोली	63181000		63181000
	एकूण	2898169000	0	2898169000

(स.कि.उबाळे)
वित्तीय सल्लागार व उपसचिव